

SANT CELONI

bosc cuina patrimoni

Itinerari pel centre de la vila



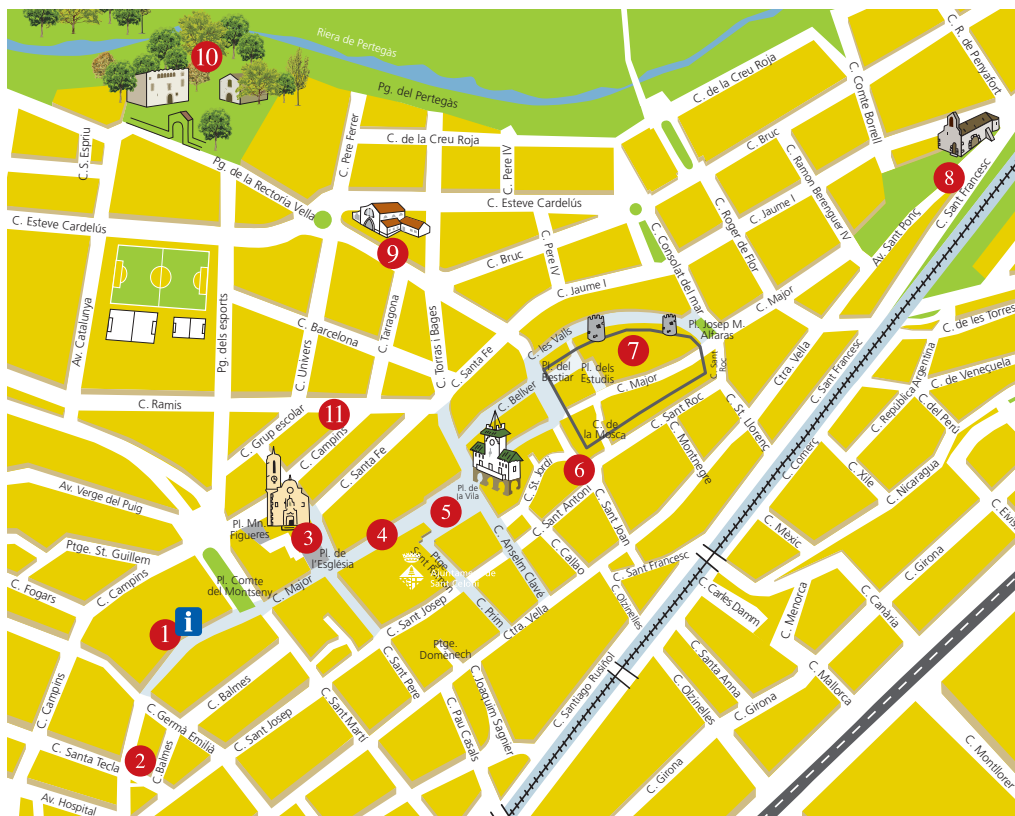
Al mig de la conca del riu Tordera, la vila de Sant Celoni es caracteritza per ser el centre de referència del Baix Montseny i portal privilegiat del Montseny i del Montnegre i el Corredor, uns **espais naturals** protegits de gran riquesa biològica i bellesa paisatgística.

Sant Celoni compta amb un atractiu conjunt d'edificis i tradicions que evocuen la seva història i la vitalitat de la seva gent. Del **patrimoni** arquitectònic destaquen l'Església Parroquial de Sant Martí, que té una magnífica façana barroca decorada amb els esgrafiats més importants de Catalunya, i el conjunt medieval de Sant Martí de Pertegàs i la Rectoria Vella, que situa el visitant als orígens de la vila.

La **cuina** del Baix Montseny, molt vinculada als productes que ens ofereix el nostre territori com els bolets i les castanyes, és un referent que, al llarg de l'any, atreu moltes persones que vénen a assaborir-la i gaudir-la. El cuiner Santi Santamaria de Can Fabes ha estat el màxim promotor de la gastronomia del Baix Montseny arreu del món.

Des de molt antic, Sant Celoni ha estat seu d'una important activitat econòmica, fruit de la seva proximitat als recursos naturals i de la seva situació estratègica en l'eix de comunicacions més important entre Catalunya i Europa. El mercat setmanal, documentat ja el 1157, era el lloc de reunió i intercanvi de productes entre els habitants del Baix Montseny, i es manté encara avui dia com a referència per a la gent de la contrada i dels pobles de les comarques veïnes.

L'itinerari que us presentem us permetrà, tot fent un passeig, resseguir la història de Sant Celoni a través de l'empremta que els habitants d'aquest territori ens han llegat. Us convidem a gaudir-lo!



1

Hospital Vell

L'Hospital de Sant Antoni o de Pobres i Malalts consta de l'hospital i la capella. Sobre el portal de l'hospital hi ha un relleu de pedra amb la crucifixió. La capella es va reconstruir el 1752 i conserva un retaule barroc popular. A la planta baixa de l'hospital hi ha l'Oficina de Turisme.



2

Quico Sabaté

El 5 de gener de 1960 Sant Celoni va ser testimoni de la mort en combat del maqui urbà més conegut del franquisme, Francisco Sabaté Llopert. Ferit en una emboscada a Palol de Revardit, on van morir els seus companys, va saltar d'un tren aprop de Sant Celoni buscant un metge. Al carrer Santa Tecla, el sometent i la Guàrdia Civil posava fi a una trajectòria de 21 anys de lluita antifeixista. Va ser enterrat a la part civil del cementiri de la vila. La seva tomba va ser dignificada amb motiu del 50è aniversari de la seva mort.

3

Església parroquial de Sant Martí

Edifici barroc inaugurat el 1703, té la planta rectangular, amb capelles laterals entre els contraforts. La portada, treballada en marbre, és de 1753. El més destacat, però, és la decoració esgrafiada en forma de retaule de la façana (1762), la més important del barroc català.



4

Carrer Major

El poble va anar creixent al llarg del carrer Major, seguint el traçat del camí ral medieval. El carrer Major i la plaça de la Vila constitueixen el centre comercial de la vila i apleguen botigues i establiments de tradició centenària, que donen servei a la comarca natural del Baix Montseny.

Casa Soler de Vilardell

Edificada entre els segles XVII i XVIII, té la façana ordenada simètricament amb obertures de pedra. En destaca el balcó, de ferro forjat i rajoles decorades. Era el casal dels barons de Vilardell, descendents d'en Soler, que va matar un drac llegendari amb la seva espasa de virtut.

5

Plaça de la Vila

La plaça és el centre de la vida celonina. Acull el mercat, les festes i els actes destacats, i és l'espai de trobada per excel·lència. Nucli representatiu de la vila, la plaça aplega alguns dels edificis més emblemàtics de Sant Celoni.

Voltes

Les voltes o cases porticades, de tradició medieval, es van bastir entre els segles XV i XVI per arrecerar el mercat setmanal, documentat ja el 1157 davant la Força. A can Bonsoms, a més, hi ha una bella finestra conopial lobulada del segle XVI.

Hotel Suís

Era la casa pairal que la família Valls va construir a la vila el 1886. Els Valls eren uns grans propietaris forestals del terme d'Olzinelles. La façana principal està coronada amb un frontó triangular que té inscripcions i l'escut de la nissaga. Es va transformar en hotel el 1924.



Can Ramis

La casa, dels segles XVII-XVIII, es va reformar cap a 1950. Bona part dels elements originaris es van mantenir, com el portal amb l'escut familiar dels Ramis; però se n'hi van afegir d'altres, com la galeria d'arcs carpanells del segon pis, recuperada d'una casa de Barcelona.



Ajuntament

Elegant edifici noucentista construït el 1926 per l'arquitecte municipal Josep Domènech Mansana. Té una estructura esglaonada, d'on sobresurt la torre central amb rellotge i campanar de ferro. Destaquen la decoració amb maons i els potents ràfecs de les teulades.

Ball de Gitanes

Dansa típica del Vallès, que té a Sant Celoni música, balls i vestuari propis. Documentat ja el 1767, es balla el diumenge de Carnaval a la plaça de la Vila. El 2000, amb motiu de la 20a ballada després de la recuperació del ball, Carles Colomo li va dedicar una escultura.

6

Can Fabes

Restaurant fundat per Santi Santamaria l'any 1981. Can Fabes va ser el primer restaurant català guardonat amb tres estrelles de la Guia Michelin l'any 1994. Santi Santamaria va morir el 16 de febrer de 2011.

7

Barri de la Força

La Força o muralla protegia el nucli primitiu, format a l'entorn de la capella de Sant Celodoni i el camí ral medieval. La primera notícia de la muralla és de 1154, però s'hi van fer obres importants en el segle XIV. A la cantonada de can Mai Tanquis hi ha restes del portal Major o de Barcelona. El barri de la Força conserva cases del segle XVI amb portals i finestres de pedra. Algunes tenen inscripcions, com la del carrer Major, 161, on hi ha l'enclusa de ferrer dibuixada i la data: 1589.

Torre de la Força

El recinte emmurallat de la Força tenia aproximadament uns 37 m d'amplada i 135 d'allargada i estava encerclat per un vall o fossat (d'aquí el topònim del carrer de les Valls). La torre de la Força, rehabilitada el 2009, té la base atalussada i s'hi pot accedir tant a dalt com a l'interior.



Torre de can Casquet

De les cinc torres circulars que, com a mínim, tenia la Força o muralla medieval només se'n conserven dues i un angle de la tercera. La torre de can Casquet (de la família Aymar) es pot veure perfectament des de la plaça de Josep Alfars. Els merlets que la coronen són moderns.

8

Sant Ponç

Capella romànica construïda tardanament, cap al segle XIII. Formava part de l'hospital de leprosos, anomenat de Sant Nicolau i situat fora de la muralla. Té una sola nau, absis semicircular, contraforts a l'exterior i als murs hi ha pedres disposades en forma d'espina (opus spicatum).



9

Escorxador

Edificat el 1926 per Josep Domènech Mansana, aleshores arquitecte municipal. Segueix la forma d'una masia de planta basilical, amb la nau central més elevada per facilitar la il·luminació de l'espai. El 1999 es va rehabilitar i ampliar com a biblioteca municipal.



Repòs

Escultura del celoní Lluís Montané i Mollfulleda. Modelada el 1953, es va fondre en bronze i es va col·locar el 2005 per celebrar el centenari del naixement de l'artista. Hi ha altres escultures de Lluís Montané a la plaça de l'Estació (Salomé) i a l'església parroquial (Sant Martí...).

10

Parc de la Rectoria Vella

Un bell jardí envolta els edificis del nucli originari de la vila (Sant Martí de Pertegàs i la Rectoria Vella), convertint l'indret en un dels llocs més agradables de Sant Celoni. El jardí es va començar a traçar cap a 1920, quan la Rectoria Vella era un centre d'estiueig i va ser remodelat l'any 2000.

Sant Martí de Pertegàs

Església d'origen romànic, documentada en el segle XI i tornada a consagrar el 1106. Era la primitiva parròquia. El segle XIV es va ampliar amb dues naus i capelles laterals. Ara conserva la nau central romànica, coberta amb volta de canó apuntat, i un finestral gòtic sobre el portal.



Rectoria Vella

Bona mostra de casal gòtic civil del segle XV. Té la planta rectangular, gairebé quadrada, estructurada a l'entorn d'un pati central, on hi ha un bell finestral d'esveltes columnes gòtiques. Era l'habitatge del rector i els sacerdots encarregats del culte a Sant Martí de Pertegàs.

11

Tèrmica

Petita nau industrial edificada cap a 1925-1930 per l'arquitecte Josep Domènech Mansana. S'utilitzava per a la producció d'energia elèctrica mitjançant un motor. En destaca el dipòsit cilíndric disposat sobre un pilar de carreus de granit. Actualment és la seu de l'Arxiu Municipal.

